

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore *Januar - Oktobar 2021. godine^(p)*

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za period januar – oktobar 2021. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 2 381,0 miliona eura, što ukazuje na rast od 16,8% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 339,4 miliona eura, a **uvoz** 2 041,6 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio veći za 18,4%, a uvoz veći za 16,6%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 16,6% i veća je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 16,4%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljene **Sirove materije, sem goriva (sektor 2)**, u iznosu od 78,5 miliona eura (koji čine: Mineralne rude i otpaci metala - 45,1 mil. eura, Pluta i drvo – 27,5 mil.eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljene **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 419,3 miliona eura (koji čine: Drumska vozila - 119,8 mil. eura, Električne mašine, aparati i uređaji - 87,5 mil.eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (86,9 mil. eura), Švajcarska (29,1 mil. eura) i Bosna i Hercegovina (25,8 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (413,2 mil. eura), Kina (200,3 mil. eura) i Njemačka (188,1 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

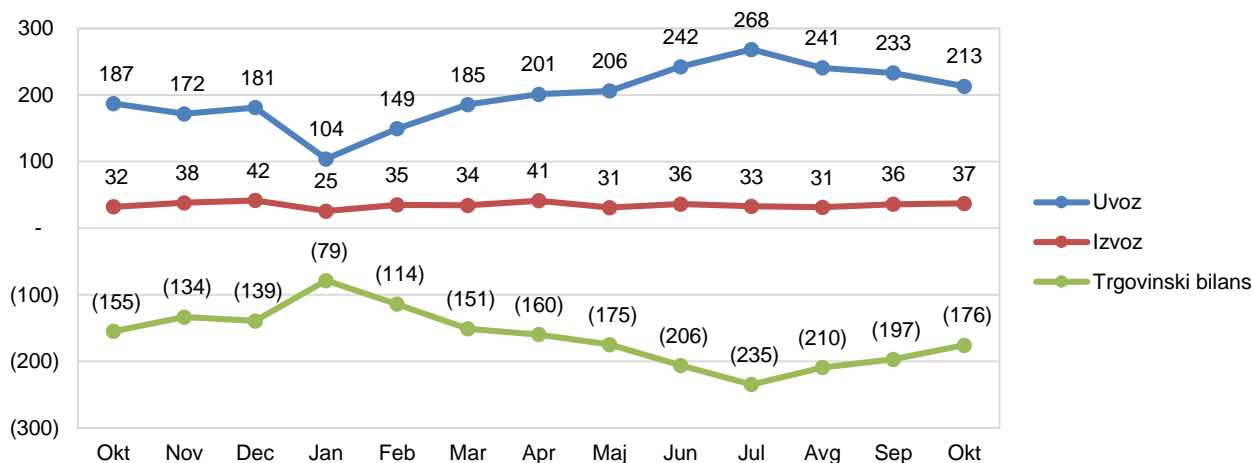

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2020				
Januar	138 807	31 233	170 040	-107 574
Februar	191 250	29 939	221 189	-161 310
Mart	205 152	27 419	232 571	-177 733
April	151 434	25 693	177 127	-125 740
Maj	160 531	18 792	179 323	-141 739
Jun	192 536	34 786	227 322	-157 749
Jul	180 507	32 113	212 620	-148 395
Avgust	164 878	30 739	195 618	-134 139
Septembar	179 620	23 838	203 458	-155 782
Oktober	186 945	32 064	219 010	-154 881
Novembar	172 008	37 893	209 901	-134 115
Decembar	181 502	41 618	223 119	-139 884
2021				
Januar	103 740	25 318	129 059	-78 422
Februar	149 197	34 901	184 098	-114 296
Mart	185 518	34 195	219 713	-151 323
April	200 835	41 380	242 215	-159 455
Maj	205 972	30 810	236 782	-175 162
Jun	242 268	35 928	278 196	-206 340
Jul	268 101	32 620	300 721	-235 482
Avgust	240 568	31 085	271 653	-209 483
Septembar	232 735	35 873	268 608	-196 862
Oktober	212 650	37 309	249 959	-175 341

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Okt 2020		Jan-Okt 2021		Jan-Okt 2020		Jan-Okt 2021		Jan-Okt 2020	Jan-Okt 2021
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
S V I J E T	100,0	1 751 660	100,0	2 041 586	100,0	286 618	100,0	339 419	-1 465 042	-1 702 167
Evropa	82,0	1 436 476	82,5	1 684 234	90,5	259 285	94,3	319 913	-1 177 191	-1 364 320
EU-27	44,3	776 815	45,5	929 877	38,7	110 903	33,6	113 933	-665 911	-815 944
CEFTA²	28,7	503 517	28,7	585 934	43,6	124 890	44,2	149 989	-378 626	-435 945
Afrika	0,4	6 375	0,4	8 108	1,0	2 947	1,4	4 788	-3 427	-3 320
Azija	15,0	263 336	14,5	295 631	8,0	22 821	3,1	10 627	-240 515	-285 004
Amerika	2,6	44 769	2,6	52 737	0,5	1 506	1,2	3 975	-43 263	-48 762
Okeanija	0,0	704	0,0	876	0,0	59	0,0	116	-646	-760
SAD	1,3	22 297	1,2	24 224	0,5	1 354	0,7	2 317	-20 943	-21 907
Kina	10,3	180 431	9,8	200 300	6,8	19 404	0,8	2 817	-161 027	-197 483
Rusija	0,4	6 522	0,4	8 252	0,4	1 101	0,7	2 213	-5 422	-6 039
Švajcarska	1,9	33 217	1,9	38 951	2,1	5 985	8,6	29 078	-27 231	-9 873
Japan	0,8	13 959	0,7	13 369	0,1	323	0,0	129	-13 636	-13 241
Turska	5,3	92 482	4,4	90 528	3,8	10 890	4,8	16 409	-81 592	-74 119
Brazil	0,4	7 247	0,5	9 778	0,0	11	0,0	14	-7 236	-9 764
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,9	15 998	0,9	18 609	1,1	3 060	0,3	1 128	-12 939	-17 481

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Okt 2020	Jan-Okt 2021	Jan-Okt 2020	Jan-Okt 2021	Jan-Okt 2020	Jan-Okt 2021
SVIJET	1 751 660	2 041 586	286 618	339 419	-1 465 042	-1 702 167
EU-27⁴	776 815	929 877	110 903	113 933	-665 911	-815 944
Austrija	35 738	27 008	10 015	1 966	-25 723	-25 043
Belgija	15 638	16 525	381	399	-15 256	-16 126
Bugarska	9 426	11 601	378	700	-9 048	-10 901
Češka	20 043	24 569	8 283	9 386	-11 760	-15 184
Danska	6 468	9 101	746	696	-5 723	-8 405
Estonija	302	359	23	285	-279	-73
Finska	2 465	2 695	9	2	-2 456	-2 693
Francuska	37 510	39 610	416	1 978	-37 094	-37 632
Grčka	77 477	117 702	2 523	8 581	-74 954	-109 121
Holandija	33 483	39 675	1 810	1 257	-31 673	-38 418
Irska	4 456	22 040	5	9	-4 451	-22 031
Italija	114 473	127 431	7 840	22 290	-106 633	-105 142
Kipar	200	158	78	331	-121	174
Letonija	516	743	1	5	-516	-738
Litvanija	853	909	46	1	-807	-908
Luksemburg	423	449	181	2 101	-242	1 652
Mađarska	18 328	19 964	19 872	6 393	1 544	-13 571
Malta	7	14	710	633	704	618
Njemačka	166 368	188 071	13 836	16 661	-152 532	-171 410
Poljska	31 483	35 431	9 959	12 471	-21 524	-22 959
Portugalija	2 140	3 261	0	8	-2 140	-3 253
Hrvatska	95 627	113 626	2 361	3 072	-93 265	-110 554
Rumunija	18 709	23 609	1 105	512	-17 605	-23 097
Slovačka	5 366	6 563	193	892	-5 172	-5 672
Slovenija	34 204	39 904	27 780	18 504	-6 424	-21 399
Španija	35 408	45 015	371	2 869	-35 037	-42 146
Švedska	9 705	13 844	1 982	1 931	-7 723	-11 912
CEFTA	503 517	585 934	124 890	149 989	-378 626	-435 945
Albanija	32 733	34 552	9 914	15 337	-22 818	-19 214
Bosna i Hercegovina	100 596	104 693	17 158	25 787	-83 438	-78 906
Moldavija	199	238	13	0	-185	-238
Sjeverna Makedonija	20 963	25 831	3 919	3 493	-17 045	-22 338
Srbija	343 308	413 245	75 061	86 931	-268 247	-326 315
Kosovo	5 718	7 374	18 825	18 440	13 107	11 066
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	471 329	525 775	50 824	75 497	-420 505	-450 278

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

⁴ Od januara 2021. godine, podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su isključeni iz podataka Evropske unije. Podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su prikazani u tabeli 2.

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Okt 2020	Jan- Okt 2021	Jan- Okt 2021 Jan- Okt 2020	Jan- Okt 2020	Jan- Okt 2021	Jan- Okt 2021 Jan- Okt 2020
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	1 751 660	2 041 586	116,6	286 618	339 419	118,4
0 Hrana i žive životinje	325 913	391 535	120,1	23 101	26 415	114,3
00 Žive životinje	20 329	25 062	123,3	681	60	8,8
01 Meso i prerada mesa	74 035	79 673	107,6	11 943	13 507	113,1
02 Mliječni proizvodi i jaja	36 226	47 380	130,8	82	142	173,3
03 Ribe i prerađevine od ribe	8 989	16 035	178,4	78	117	149,6
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	49 413	57 959	117,3	462	661	143,0
05 Povrće i voće	52 873	60 311	114,1	6 496	8 403	129,4
06 Šećer, proizvodi od šećera i med	7 881	9 620	122,1	61	64	104,8
07 Kafa, čaj, kakao i začini	23 902	30 143	126,1	1 770	2 523	142,6
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	18 174	21 993	121,0	1 222	743	60,8
09 Razni proizvodi za ishranu	34 090	43 359	127,2	306	196	64,1
1 Piće i duvan	50 620	75 580	149,3	11 881	16 517	139,0
11 Pića	39 837	59 370	149,0	9 703	9 957	102,6
12 Duvan i proizvodi od duvana	10 783	16 209	150,3	2 177	6 560	300 ¹
2 Sirove materije, sem goriva	34 117	41 519	121,7	66 028	78 544	119,0
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	1 248	1 811	145,1
22 Uljano sjeme i plodovi	1 487	1 851	124,5	9	24	259,5
23 Sirovi kaučuk	123	152	122,9	2	3	144,8
24 Pluta i drvo	4 850	3 857	79,5	23 833	27 543	115,6
25 Celuloza i otpaci od hartije	27	29	109,2	610	1 051	172,3
26 Tekstilna vlakna i otpaci	381	430	112,8	30	229	300 ¹
27 Sirova đubriva i minerali	3 300	4 959	150,2	1 221	1 695	138,8
28 Mineralne rude i otpaci metala	17 114	21 519	125,7	38 368	45 140	117,6
29 Životinjske i biljne sirove materije	6 835	8 723	127,6	708	1 050	148,3
3 Mineralna goriva i maziva	139 889	228 163	163,1	42 593	67 209	157,8
32 Kameni ugalj, koks i briketi	800	4 928	300 ¹	2 856	4 759	166,6
33 Nafta i naftni derivati	96 829	156 298	161,4	5 094	8 803	172,8
34 Gas, prirodni i industrijski	5 964	8 902	149,3	1	1	100,0
35 Električna energija	36 296	58 035	159,9	34 641	53 647	154,9
4 Životinjska i biljna ulja i masti	9 929	14 748	148,5	419	695	166,0
41 Životinjska ulja i masti	442	475	107,5	258	429	166,3
42 Čvrste biljne masti i ulja	9 425	14 206	150,7	118	154	130,6
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	63	67	107,4	43	112	260,9
5 Hemijski proizvodi	224 795	267 931	119,2	23 732	25 861	109,0
51 Organski hemijski proizvodi	2 042	3 010	147,4	48	46	95,2
52 Neorganski hemijski proizvodi	4 030	3 583	88,9	908	1 473	162,3
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	23 460	24 548	104,6	95	62	65,7
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	96 431	124 282	128,9	18 816	19 656	104,5
55 Eterična ulja, parfemski i toaletni preparati	39 585	44 718	113,0	1 702	1 827	107,4
56 Đubriva (osim sirovih)	2 406	2 507	104,2	3	0	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	3 331	5 375	161,4	55	272	300 ¹
58 Plastične mase u ostalim oblicima	26 129	27 032	103,5	1 207	935	77,4
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	27 381	32 877	120,1	897	1 590	177,2

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan- Okt 2020	Jan- Okt 2021	Jan- Okt 2021 Jan- Okt 2020	Jan- Okt 2020	Jan- Okt 2021	Jan- Okt 2021 Jan- Okt 2020
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	311 146	331 377	106,5	63 456	71 770	113,1
61 Koža, proizvodi od kože i krzna	189	288	152,2	0	86	0,0
62 Proizvodi od kaučuka	15 473	17 296	111,8	35	68	195,8
63 Proizvodi od plute i drveta	21 485	22 571	105,1	1 325	1 918	144,8
64 Hartija, karton i proizvodi od celuloze	25 894	30 325	117,1	391	769	196,7
65 Predivo, tkanine i tekstilni proizvodi	20 269	19 202	94,7	634	404	63,7
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	84 125	76 275	90,7	1 717	3 289	191,6
67 Gvožđe i čelik	46 713	63 214	135,3	11 176	6 205	55,5
68 Obojeni metali	14 293	20 549	143,8	45 418	54 879	120,8
69 Proizvodi od metala, nigdje drugo pomenuti	82 705	81 658	98,7	2 761	4 151	150,4
7 Mašine i transportni uređaji	403 125	419 261	104,0	29 324	36 927	125,9
71 Pogonske mašine i uređaji	7 512	7 773	103,5	460	386	83,9
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	38 350	38 541	100,5	4 223	10 549	249,8
73 Mašine za obradu metala	3 972	2 998	75,5	117	316	270,2
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	76 903	70 130	91,2	8 406	9 279	110,4
75 Kancelarijske mašine i za AOP	21 889	20 622	94,2	293	357	121,7
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	54 385	49 331	90,7	2 596	3 330	128,3
77 Električne mašine, aparati i uređaji	90 469	87 491	96,7	2 765	4 673	169,0
78 Druška vozila	102 946	119 793	116,4	9 332	6 500	69,7
79 Ostala transportna sredstva i opreme	6 698	22 581	300 ¹	1 132	1 538	135,8
8 Razni gotovi proizvodi	248 188	271 390	109,3	18 085	15 481	85,6
81 Montažne zgrade, sanitarni uređaji	19 488	13 868	71,2	355	234	66,0
82 Namještaj i djelovi	42 377	43 743	103,2	1 256	1 535	122,2
83 Predmeti za putovanja	5 214	6 648	127,5	83	491	300 ¹
84 Odjeća	57 221	67 236	117,5	1 579	1 874	118,7
85 Obuća	27 249	28 223	103,6	441	498	112,9
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	20 730	18 285	88,2	1 555	1 702	109,5
88 Fotoaparati, časovnici	6 981	10 021	143,5	512	200	39,1
89 Razni gotovi proizvodi	68 927	83 367	120,9	12 303	8 946	72,7
9 Proizvodi i transakcije, nigdje drugo pomenuti	3 937	82	2,1	8 000	0	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁶

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan- Okt 2020	Jan- Okt 2021	<u>Jan- Okt 2021</u> <u>Jan- Okt 2020</u>	Jan- Okt 2020	Jan- Okt 2021	<u>Jan- Okt 2021</u> <u>Jan- Okt 2020</u>
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	1 751 660	2 041 586	116,6	286 618	339 419	118,4
I Žive životinje i životinjski proizvodi	115 495	139 718	121,0	8 352	10 034	120,1
II Povrće	79 145	87 869	111,0	7 370	9 696	131,6
III Životinjske ili biljne masti, ulja i voskovi	11 124	16 594	149,2	161	268	166,6
IV Pripremljena hrana, pića, duvan	189 543	248 498	131,1	20 235	24 702	122,1
V Mineralni proizvodi	172 652	257 783	149,3	72 172	87 925	121,8
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	214 108	257 979	120,5	22 495	24 681	109,7
VII Plastika, guma i proizvodi od gume	74 013	82 979	112,1	2 593	3 140	121,1
VIII Sirove kože, koža i krzno	6 746	7 739	114,7	1 435	2 441	170,1
IX Drvo, proizvodi od drveta, korpe, drveni ugalj, pluta	26 470	26 629	100,6	25 161	29 463	117,1
X Materijali i proizvodi papirne industrije	28 260	32 342	114,4	3 009	4 319	143,5
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	72 493	82 100	113,3	2 115	2 425	114,7
XII Obuća, kape i modni dodaci	29 532	30 551	103,5	474	536	113,3
XIII Proizvodi od kamena, gipsa, keramički proizvodi, stakleni proizvodi	56 738	53 654	94,6	1 737	3 301	190,0
XIV Biseri, drago kamenje i metali, kovanice	6 558	2 808	42,8	13 781	194	1,4
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	144 705	168 104	116,2	69 394	91 290	131,6
XVI Mašine i mehanički uređaji, električna oprema	291 753	274 229	94,0	18 974	28 809	151,8
XVII Vozila i prateća transportna oprema	114 042	144 843	127,0	10 644	8 297	78,0
XVIII Optički, medicinski i mjerni instrumenti, satovi	32 096	33 207	103,5	2 202	2 197	99,8
XIX Oružje i municija	3 166	9 268	292,7	1 471	2 721	185,0
XX Razni proizvodi	82 944	84 525	101,9	2 816	2 969	105,4
XXI Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti	76	166	217,9	27	11	41,9

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁶ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike, kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa, statistike nacionalnih računa, za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora, kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics, Concept and Definitions, UN
- Statistics on the Trade of Goods, User Guide, EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „*European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods*“, vezane za *EXTRASTAT*:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009,
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010,
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja, ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002. godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Izvoz
- b) Pasivno oplemenjivanje
- c) Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom.

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Uvoz za slobodni promet
- b) Aktivno oplemenjivanje
- c) Prerada robe pod carinskim nadzorom.

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST), koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK), 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava - sektor, dvije cifre – odsjek, tri cifre – grupu, četiri cifre – podgrupu, a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Izdaje Uprava za statistiku (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Tatjana POPOVIĆ

contact@monstat.org
